

สรุป

การเรียนรู้ประสบการณ์

การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/46

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล

ณ โครงการร้อยใจรักษ์ บ้านห้วยसान

ตำบลท่าตอน อำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล
หลักสูตรที่ 1/46
ระหว่างวันที่ 24 - 25 เมษายน 2562

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้

แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/46

วันที่ 24 – 25 เมษายน 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 56 คน

จาก อบต.ศรีดอนมูล อ.เชียงแสน จ.เชียงราย

นายปิติธรรม ฐิตินันท์ ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับผู้เข้าอบรม ซึ่งประกอบไปด้วย ปลัดอำเภอ ผู้แทนจากส่วนราชการของอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกเทศบาลตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชนจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ ทั้งเรื่องจากประสบการณ์ตามศาสตร์พระราชา การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

นอกจากนี้ยังได้ทำความเข้าใจกับผู้เข้าอบรมถึงประเด็นในการเรียนรู้ ซึ่งประกอบไปด้วย แนวทางการดำเนินการกิจกรรมพัฒนาทางเลือก การเรียนรู้จากประสบการณ์เศรษฐกิจพอเพียง จากฐานเรียนรู้ 4 ฐาน

ได้แก่ ฐานการพัฒนาแหล่งน้ำ ฐานเรียนรู้พัฒนาอาชีพทางด้านเกษตรทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาวและฐานการเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชาวบ้านที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดและการได้รับโอกาสจนสามารถเลิกเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ในที่สุด

สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน ในการมีส่วนร่วมของหมู่บ้าน ชุมชน จะมีองค์ประกอบที่สำคัญประกอบด้วย ผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ ประชาชนและการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐร่วมกันเป็นหนึ่งเดียวในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชนที่ใช้ศาสตร์พระราชา และการพัฒนาทางเลือกเป็นหลักการแนวทางการพัฒนาให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายยุทธชัย ตาห่อ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. **การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง** โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้

2. **การพัฒนาตามลำดับขั้น** ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขึ้นอยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขึ้นพอเพียง คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน คือ การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้

3. **การพัฒนาเชิงพื้นที่** คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการส่งเสริมงาน

4. **การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร** โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงซอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตรด้วยระบบกาลักน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุมและชาวบ้านต้องสละแรงงานการทำงานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น โดยที่โครงการฯ ออกคำวิสาธุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : พื้นที่รับน้ำ ใช้ได้ประมาณกี่ไร่

ตอบ : ประมาณ 20 ไร่

ถาม : ระบบการจ่ายน้ำใดที่จะช่วยนำน้ำจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูงได้

ตอบ : เราเรียกว่า ระบบตะบันน้ำ สามารถใช้ในการลำเลียงน้ำจากที่ต่ำขึ้นสู่ที่สูงได้

ถาม : ป่อซอยซีเมนต์อัตราการส่วนในการผสมดิน:ปูน 1:6 นอกจากดินก้นบ่อกับปูน มีอะไรผสมเพิ่มอีกหรือไม่

ตอบ : ไม่มี เราจะใช้ดินก้นบ่อและปูนซีเมนต์ปอร์ตแลนด์เท่านั้น

ถาม : น้ำในบ่อพวงนี้ ต้องเติมให้เต็มตลอดไหม

ตอบ : ต้องเติมให้เต็มตลอดเพราะถ้าน้ำในบ่อแห้งจะทำให้ขอบบ่อแห้งและแตกได้

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ อาโวคาโด ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนา ต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิตและการส่งเสริมปลูกกาแฟโรบัสต้า

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : การเสียบยอดมะม่วง สามารถต่อยอดกับต้นตอขนาดอายุประมาณ 5-6 ปี ได้หรือไม่

ตอบ : เราสามารถต้นตัดต่อแล้วทำการเสียบยอดได้ เพื่อให้การลำเลียงน้ำของต้น

ถาม : ระยะการปลูกพืชไร่ที่ดี ควรมีระยะห่างประมาณเท่าไร

ตอบ : การจัดการที่ดี ประมาณ 5*4 หรือ 4*4 เมตร

ถาม : ในการปลูกมะม่วงมีวิธีการดูแลใส่ปุ๋ยอย่างไร

ตอบ : เวลาใส่ปุ๋ย เราจะสังเกตต้นว่ามีความสมบูรณ์หรือขาดสารอาหารอะไรบ้าง ปุ๋ยที่ใช้จะมีอยู่ 2 สูตร (15-15-15, 8-24-24)

ถาม : การเสียบยอดเวลาจะเสียบยอดใหม่ต้องรื้อยอดเก่าออกก่อนหรือไม่

ตอบ : ไม่ต้องรื้อ สามารถเสียบได้เลย หนึ่งต้นสามารถเสียบได้หลายยอด อาจจะกลายเป็นมะม่วงแฟนซี

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร 1 ไร่ 1 แสน (เป้าหมาย คือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการหมักดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปศุสัตว์)

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ข้าวอีโตสามารถปลูกนาปีหรือนาปรัง

ตอบ : ปลูกทั้ง 2 แบบ ทั้งนาปีและนาปรัง

ถาม : การปลูกข้าวอีโตใช้ระยะเวลากี่เดือน

ตอบ : ใช้ระยะเวลา 4 เดือน ตั้งแต่ปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว

ถาม : พื้นที่ 1 ไร่ใช้ปุ๋ยหมักทั้งหมดกี่กิโลกรัม

ตอบ : ใช้ปุ๋ยหมักทั้งหมด 100 กิโลกรัม/ไร่

ถาม : หัวเชื้อชีวภัณฑ์ 1 ถุง ใช้ได้ประมาณกี่ไร่

ตอบ : ปริมาณการใช้ 1 ถุง ประมาณ 1 ไร่

ถาม : วิธีใช้หัวเชื้อชีวภัณฑ์ในแปลงเกษตร มีวิธีการใช้งานอย่างไร

ตอบ : ใน 1 ถุง สามารถใช้ได้ 2 รอบ การใช้งานคือ นำหัวเชื้อไปละลายในน้ำ 200 ลิตร แช่ทิ้งไว้ 1 คืน จากนั้นจึงคัดหัวเชื้อแยกไปฝังแดด เพื่อนำไปใช้งานต่อไป และน้ำที่ละลายสามารถนำไปใช้ฉีดพ่นพืชได้ทันที

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับ ผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : อาหารลดต้นทุนนี้ สามารถห้ผสมผสมได้หรือไม่

ตอบ : ต้องทำการหมักให้เสร็จสิ้นก่อน แล้วจึงให้ผสมกับกลบ เพื่อเป็นส่วนผสมเสริมในอาหารลดต้นทุน

ถาม : อาหารหมักลดต้นทุน สามารถเก็บรักษาได้ประมาณกี่วัน

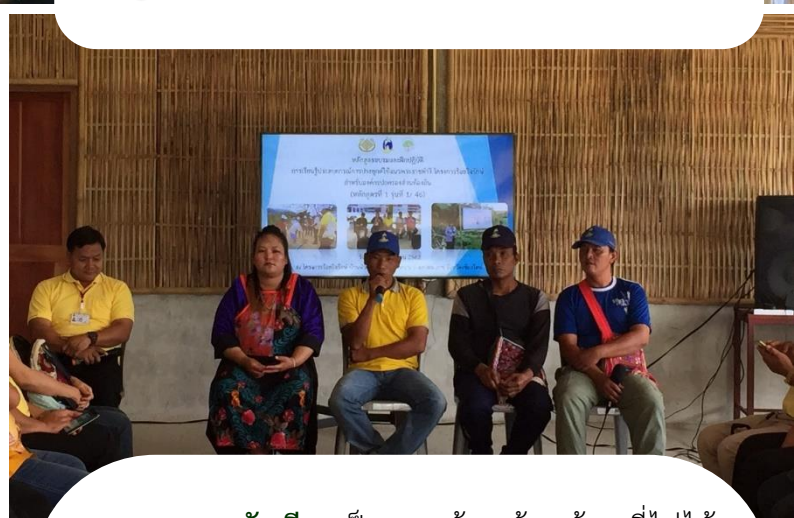
ตอบ : สามารถเก็บรักษาได้ประมาณ 45 วัน

ถาม : ไก่ดำภูพาน น้ำหนักสูงสุดที่กี่กิโลกรัม

ตอบ : ไก่เพศผู้ น้ำหนักสูงสุดที่ 4 กิโลกรัม ไก่เพศเมีย น้ำหนักสูงสุดที่ 2 กิโลกรัม

ถาม : เมื่อไก่มีอาการซึม ไม่กินอาหาร แล้วตายเกิดจากสาเหตุอะไร

ตอบ : ต้องสังเกตจากอาการอูจจาหรืออาการอื่นว่าอาการเป็นแบบใด อาจเกิดจากโรคคหิว ถ้าใส่อีกเสบ แต่ขั้นแรกเราต้องแยกสัตว์ป่วยออกจากตัวอื่นก่อนเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ

นางรัชณี : เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้องได้กินยาฆ่าแมลงยาฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการ จุดเปลี่ยนที่อยากจะเลิกจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้ภรรยา หมู่บ้านบ้านยะผ่า สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับ ปัญหาชีวิตรุนแรง เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับ คำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดี วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุญ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับมาเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วม

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : มีความคิดเห็นอย่างไร หากทางโครงการได้ถอนพื้นที่ออกจากพื้นที่นี้ เราจะดำเนินแนวทางตามโครงการต่อไปหรือไม่ หรือกลับไปใช้ชีวิตแบบเดิม

ตอบ : นางรัชณี : ทางโครงการได้เข้ามามีส่วนช่วยให้ชาวบ้านอยู่ได้ด้วยความเข้มแข็ง พร้อมทั้งช่วยในการสร้างเสริมและสนับสนุนทางด้านอาชีพ ทำให้ปัจจุบันนี้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตัวเองได้ พร้อมทั้งมีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดที่ติดมากขึ้น ถึงแม้ว่าปัจจุบันนี้จะมีรายได้ที่น้อยกว่าแต่เดิมมาก แต่ก็ทำให้มีความภาคภูมิใจในอาชีพที่สุจริต อย่างไรก็ตามถึงแม้ในอนาคตทางโครงการจะถอนพื้นที่ออกจากพื้นที่นี้ มีความคิดเห็นว่าการใช้ชีวิตที่ปรับเปลี่ยนใหม่นี้ ชาวบ้านจะยังคงดำเนินต่อไป

ถาม : มีความไว้วางใจต่อหน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่หรือไม่

ตอบ : นางรัชณี : ตอนแรกเริ่มไม่มีใครสักคนที่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่เลยแต่พอนานๆไป ชาวบ้านเริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เจ้าหน้าที่ตั้งใจทำให้แก่คนในชุมชน จนปัจจุบันนี้ทุกคนมีความเชื่อมั่นไว้วางใจในหน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่เป็นอย่างมาก

ถาม : ทางชาวบ้านมีความมั่นใจ หรือเชื่อใจในการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการหรือเจ้าหน้าที่หรือไม่

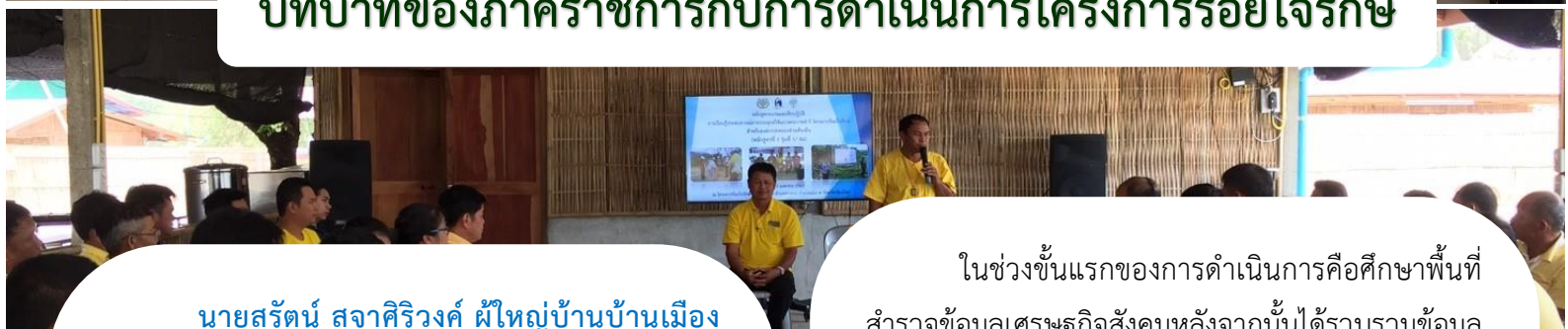
นางรัชณี : เริ่มแรกชาวบ้านยังไม่มีความไว้วางใจหรือเชื่อใจในหน่วยงานราชการมากเท่าไรนัก แต่ภายหลังจากที่โครงการได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานราชการ ทำให้ชาวบ้านเห็นความตั้งใจและได้สร้างความเชื่อมั่นให้ชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

ถาม : ผู้ที่เสพยา มีวิธีการทำให้ผลการตรวจปัสสาวะไม่เป็นสีม่วงหรือไม่

ตอบ : นายสมบุญ : มีหลายวิธีการ เช่น การดื่มเบียร์ผสมผงชูรส ยาล้างไต หรือโซดาเปล่า เป็นต้น

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

นายสุรัตน์ สุธาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเมืองงามใต้ และ นายดวงแก้ว ยานทา ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามเหนือ ได้เกริ่นนำโครงการร้อยใจรักซ์ และได้บรรยายถึงความเป็นมาเหตุผลที่เข้าร่วมการดำเนินโครงการ ดังนี้

ก่อนมีโครงการฯ มาในพื้นที่ในชุมชนมีปัญหา กลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติด อยู่ในระดับรุนแรงทำให้คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจากโครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้ามาร่วมเป็นจำนวนมากและได้จัดประชุมเพื่อหาความร่วมมือในการดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุมเห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักซ์ทั้งหมด ในการดำเนินการช่วงแรกมีบ้านห้วยसान หมู่ที่ 10 เข้าร่วมโครงการต่อมาได้มีการดำเนินการต่ออีก 3 หมู่บ้านและเข้าร่วมการพัฒนาโครงการเป็นต้นแบบการพัฒนาาร่วมกัน

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูลแล้วคืนข้อมูลให้แก่ชุมชน ได้จัดกระบวนการในการค้นหาปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยการประชุมซึ่งในเวทีการประชุมได้มีหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมรับฟัง และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชุมทำให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชุมจัดทำกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ในหมู่บ้านให้สำเร็จโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแลกันเอง

คำถามจากผู้เข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักซ์

ถาม : จากการมาอบรมในหลักสูตร 2 วัน 1 คืนจะสังเกตเห็นว่าชนเผ่าลีซอถึงสวมชุดประจำเผ่าตลอดเวลา ทั้งการทำงาน ทำกิจกรรมต่างๆ เพราะสาเหตุใด

ตอบ : เนื่องจากชนเผ่าลีซอถูกปลูกฝังให้รักในชนเผ่าของตนเอง เพื่อไม่ให้ลืมรากเหง้าชนเผ่าของตนเอง

ประเด็นการแลกเปลี่ยน

นายวิชัย ศรีกุนนะ กำนันตำบลศรีดอนมูล กล่าวขอบคุณผู้ใหญ่บ้านทั้งสองหมู่บ้านที่ได้มาเล่าประสบการณ์และแลกเปลี่ยนการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาในชุมชน เช่น กฎระเบียบของหมู่บ้าน บทลงโทษผู้ค้าหรือเสพยาเสพติดในชุมชน รวมไปถึงการเข้าหาผู้เสพยาเสพติด ให้โอกาสให้คนเหล่านี้กลับตัวกลับใจเป็นคนดีอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขซึ่งเราได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างมากสามารถนำไปปรับใช้ชุมชนหมู่บ้านของเราได้

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายปิตรธรรม รัฐมนตรี ที่ปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิตทองหลังพระฯ

ให้ข้อคิดแก่คณะผู้เข้าอบรมทั้ง 62 คน โดยได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงความสำคัญขององค์ความรู้ที่ผู้เข้าอบรมได้รับในระยะเวลา 2 วัน 1 คืน นั้นน้อยมากหากเปรียบเทียบกับองค์ความรู้ในสิ่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววราชากรที่ 9 ได้ทำมาและได้เน้นย้ำถึงหลักคิดและแนวทางการพัฒนาตามศาสตร์พระราชา **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ในการใช้องค์ความรู้ 6 มิติ ได้แก่ มิติน้ำ มิติดิน มิติเกษตร มิติป่า มิติสิ่งแวดล้อมและมิติพลังงานทดแทน ไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับภูมิสังคมในการแก้ปัญหาของชุมชนเยาวชนและครอบครัว และได้เชื่อมโยงการอบรมแลกเปลี่ยนในครั้งนี้กับหลักทรงงาน ในหัวข้อ **“การระเบิดจากข้างใน”** ในการนำสิ่งที่ได้เห็น ได้เรียนรู้ ได้ฟัง จากโครงการฯ ไปต่อยอดการพัฒนาในพื้นที่ สร้างโอกาสให้คนในชุมชนและอีกข้อคือ **“ขาดทุนคือกำไร”** การที่ได้มาเรียนรู้แม้จะเสียเวลาแต่ได้สิ่งที่มีค่ากลับไป

ได้มอบการบ้านให้ผู้เข้ารับการอบรม 2 ข้อ คือ

1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ

2) ให้เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการ คือ โครงการต้องมาจากปัญหาและความต้องการของชุมชนซึ่งผ่านความเห็นชอบจากการประชุม มีส่วนร่วมของ อปท. โดยใช้บของ อปท.เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านสละแรงงาน สถาบันปิตทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และสามารถดำเนินการแล้วเสร็จในปีงบประมาณของแต่ละปี ทั้งนี้ ไม่ใช่ทุก อปท. จะได้มาเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2 เพราะจะมีคณะตรวจเยี่ยมลงไปติดตามในพื้นที่ ว่าหลังจากอบรมแล้ว อปท. ใดมีความพร้อมตามโจทย์ที่ให้ การบ้านไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือกเข้าอบรมในหลักสูตรที่ 2

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่า หากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน **“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา”** ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่ และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

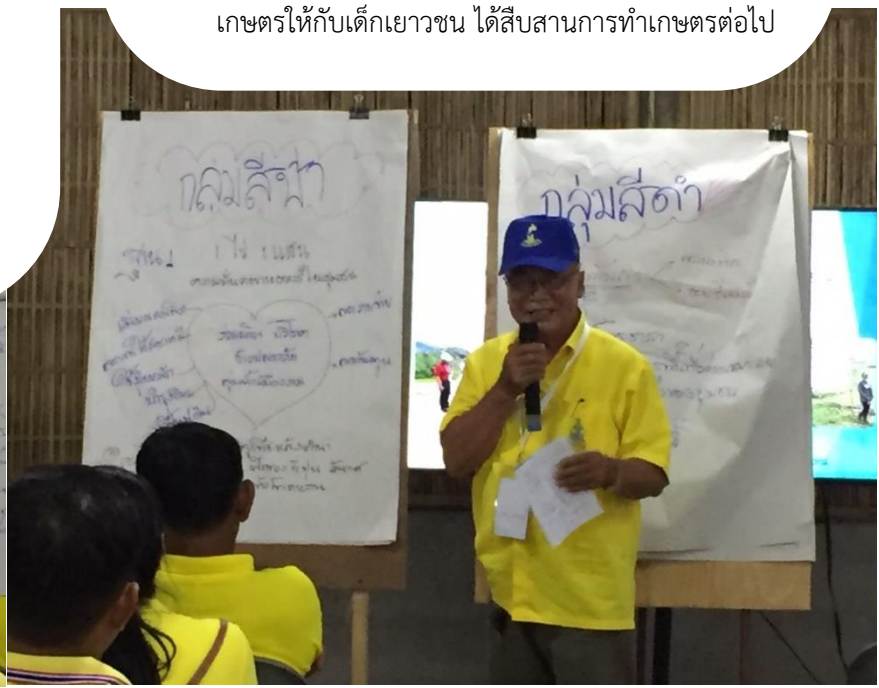
สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. การปลูกพืช 3 ระยะ คือ ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว
2. การทำอาหารหมักลดต้นทุน จากหยวกกล้วย และหญ้าเนเปียร์หวานอิสราเอล
3. การจัดตั้งกองทุนพันธบัตร และอาสาสมัครปศุสัตว์เพื่อส่งเสริมและดูแลอย่างครบวงจร
4. การบริหารจัดการน้ำที่เข้มแข็งของคณะกรรมการดูแลน้ำ
5. การใช้ตัวอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด
6. การทำอ่างพวงสันเขาแบบขอยซีเมนต์ และอ่างพวงสันเขาแบบพลาสติก
7. การใช้ระบบกักน้ำไปใช้ในพื้นที่การเกษตร
8. การจัดการพื้นที่แบบองค์รวมและการจัดสรรพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
9. การปลูกไม้ผล พืชล้มลุก แบบผสมผสานในพื้นที่เนินเขา
10. การส่งเสริมการปลูกไม้ผลเพื่อการส่งออก
11. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้สารเคมีในการปลูกพืชในแปลงนา
12. การใช้ระบบกักน้ำ
13. การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี เช่น สารไตรโคเดมา บิวเวอร์เรีย และ เมธาไลเซียม เป็นต้น
14. การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อต่อราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลาง

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การบริหารจัดการปศุสัตว์ในพื้นที่
2. การนำอาหารหมักลดต้นทุนไปใช้ในพื้นที่และเผยแพร่องค์ความรู้แก่คนในชุมชน
3. จัดตั้งกองทุนยา กองทุนอาหาร กองทุนวัสดุอุปกรณ์
4. การมีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลรักษาน้ำประปาในหมู่บ้าน
5. การรวมกลุ่มเกษตรกร
6. การอนุรักษ์ป่าใช้สอย หรือป่าไผ่ในชุมชน
7. การนำแนวคิด 1 ไร่ 1 แสน ไปปรับใช้ และเผยแพร่ให้กับคนในชุมชน
8. การเลี้ยงปศุสัตว์โดยใช้สูตรอาหารลดต้นทุน เพื่อช่วยในการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงสัตว์
9. ปลูกพืชผสมผสานให้เหมาะสมกับพื้นที่
10. บริหารจัดการน้ำประปาในชุมชน
11. กักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร
12. การรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตข้าว เพื่อขายให้กับคนในชุมชนกันเอง จากความร่วมมือกับโรงสีชุมชน
13. การส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรทำนาให้ลดการใช้สารเคมี
14. การเผยแพร่องค์ความรู้ประสบการณ์ภูมิปัญญาการทำเกษตรให้กับเด็กเยาวชน ได้สืบสานการทำเกษตรต่อไป

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/46 องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูล อ.เชียงแสน จ.เชียงราย				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	86.44	-	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	71.19	13.56	1.69	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	76.27	10.17	-	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	77.97	8.47	-	-
วิทยากรมีความรู้	83.05	3.39	-	-
สถานที่อบรม	52.54	32.20	1.69	-
สถานที่พัก	35.59	49.15	1.69	-
อาหารและเครื่องดื่ม	57.63	28.81	-	-

หมายเหตุ มีผู้ส่งแบบประเมิน 51 คน จาก 56 คน